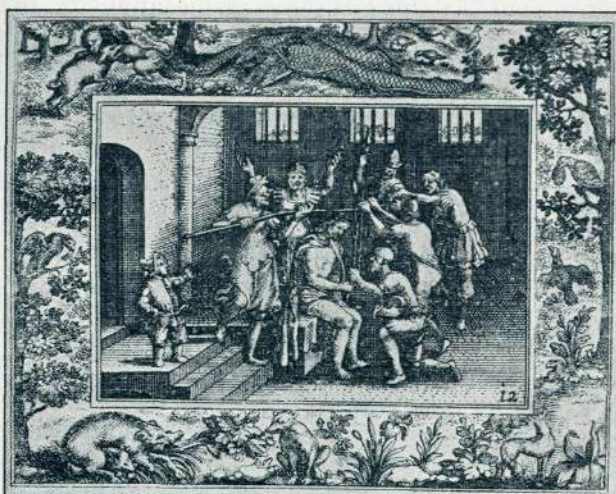

Iz Valvasorjeve „Pasijske knjižice“: Jezusa s trnjem kronajo.

zgodovini kranjskega slovstva v začetku VI. knjige, ko govori tudi o delih Valvasorja samega, pod številko 1.: „Ker je strah božji po besedah proroškega kralja začetek modrosti ter temelj in korenina vseh drugih kreposti, je začel Valvasor s pobožnostjo in je dal najprej lično ‚Pasijsko knjižico‘ z lepimi in umetnimi okviri v baker vrezati in v četverki tiskati na svojem gradu Wagensebergu l. 1679. Risal jo je Janez Wiriex z neverjetno pridnostjo in potrpežljivostjo.“¹⁾

Pred kratkim je dobil to velezanimivo, zdaj zelo redko prvo delo barona Valvasorja naš deželni muzej. Dolgo časa se ni vedelo, ali se sploh to delo še kje dobi. „Rudolfinum“ jo je

¹⁾ „Den Anfang hat Er (Valvasor) in Betrachtung, dass Gottes Furcht nach dem Ausspruch des prophetischen Königs der Weisheit Anfang und aller anderen Tugenden Grund und Wurzel sey, von der Pietät gemacht und allererst ein sauberes Passionsbüchlein mit schönen und zierlichen Einfassungen in Kupfer stechen und in Quart drucken lassen auf seinem Schloß Wagenseberg im Jahr 1679, gezeichnet von Johann Wiriex mit unglaublichen großen Fleiß und Gedult.“ — „Ehre des Herzogtums Crain“ von J. W. Freiherrn von Valvasor, Band II. Buch VI. p. 368.

dobil s posredovanjem sedanjega deželnega odbora na prošnjo gospoda kustosa Alfonza Müllnerja.

O tem delu hočem tukaj izpregovoriti le na kratko in je pojasniti s fotografijami našega domačega fotografa, g. Kotarja. Obširneje mislim namreč govoriti o tem v Valvasorjevem življenjepisu, ki ga imam v delu.

Naš muzej ni dobil popolnega dela, ampak le petnajst posameznih listov, ki so zaznamovani s številkami 1 do 17; listov s številkami 3 in 4 pa manjka. Vsak list ima en bakrorez.

Posamni listi so dolgi 10·4 cm in 13·2 cm široki. Pravokotni okvir vsake slike je 7·5 cm širok in 0·9 cm visok; stranski okvir je visok 5·4 cm in širok 1 cm. Slika sama zase pa meri vsaka v širokosti 5·5 cm in v visokosti 3·5 cm.

List št. 1. je naslovni list. V umetniško izdelanem okvirju z živalskimi in rastlinskimi okraski je natisnjena posvetitev dela tedanjemu ljubljanskemu knezoškofu Jožefu grofu Rabatta. Zgoraj nad besedilom se dviga mogočno dvoglavi orel z grofovskim grbom; med glavama ima mitro in škofovsko palico.

Posvetitev slôve: „Celsissimo et Illustrissimo / Domino Domino Josepho ex Comitibus / de Rabatta Dei et Apostolicae

Iz Valvasorjeve „Pasijske knjižice“: Jezusa na križ pribijajo.